

Àlex Rebollo. Comissari de la mostra

La pols envaeix el Museu de la Vida Rural

Dos homes caminant per una carretera, Califòrnia. Dorothea Lange, 1937. Cortesia de la Library of Congress · Nena en una casa d'acolliment, Nou Mèxic. Dorothea Lange, 1935. Cortesia de la Library of Congress · Família de refugiats a la carretera. Dorothea Lange, 1936. Cortesia de la Library of Congress.

El Museu de la Vida Rural acull l'exposició "The Dust Bowl. Quan la natura es rebel·la", una mostra per conèixer i reflexionar sobre els refugiats climàtics.

Un dia de març de 1937, vora Los Angeles, dos homes caminen per una carretera polsegosa vers l'horitzó. Carregats amb els farcells en què deuen dur el poc que tenen o necessiten,

es creuen amb una enorme tanca publicitària que els suggereix —segons l'eslògan— que es relaxin, que el pròxim cop agafin el tren (*Next time try de train. Relax*). Tant de bo poguéssim escoltar la conversa entre ells. Potser s'explicaven l'un a l'altre en quin moment exacte van decidir deixar casa seva perquè la situació s'havia tornat insostenible; potser compartien els somnis que esperaven trobar al final del camí o potser, simplement, restaven en silenci perquè, esgotats, les paraules els suposaven càrrega extra a tragar. Darrere seu, la fotògrafa Dorothea Lange els veu i,

meravellada —suposo— per la ironia de l'escena, els immortalitza.

Lange estava treballant; el govern federal dels Estats Units va contractar-la, juntament amb altres fotògrafs, per retratar els estralls que el territori vivia com a conseqüència de la Gran Depressió. Un període de vaques magres generalitzat, però que va tenir particularitats notables a la zona de les Grans Planes, al centre del país, escenari del Dust Bowl, una catàstrofe ecològica i humanitària ocorreguda durant els anys 30.

Des de la colonització de les Grans Planes al segle XIX, els colons van ser fidels a la mentalitat nord-americana i creien fermament en les seves capacitats de dominar la natura en una terra habituada a la sequera, el vent i les condicions climàtiques dures. Tot plegat es va traduir en el desplaçament de les comunitats natives, la matança indiscriminada dels bisons i els canvis de cultius que van desencadenar el desastre: va venir la pols. La sequera anorrea els conreus i la terra erma i sense protecció estava a l'abast del vent, que aixecava grans nuvolades de pols que feien la vida insostenible. La pols embrutava les llars i es posava per tot; feria els ulls, i també els pulmons. La decisió era dura però necessària: marxar. A finals de la dècada dels 30, més de 800.000 persones van deixar casa seva per anar cap a Califòrnia. Promeses de feina i, en definitiva, un futur sense pols els esperaven. S'havien convertit en refugiats climàtics.

El terme 'refugiats climàtics' ens pot semblar estrany, però cada cop l'haurem de tenir més present. Als desplaçats per les causes polítiques o bèl·liques, caldrà sumar-hi els que marxen per l'enduriment de les condicions del medi derivades del canvi climàtic. Actualment es calcula que més de 60 milions de persones són refugiats climàtics (per bé que la legislació vigent no els reconeix com a tals) i, en poc més de mig segle, la xifra assolirà els 1.000 milions.

A "The Dust Bowl. Quan la natura es rebel·la" podreu contemplar la imatge dels dos homes caminant vora la tanca publicitària i moltes altres més que van fer Dorothea Lange i Arthur Rothstein. Retrats corprenedors que interpel·len directament l'espectador i li mostren el drama humà d'aquella època polsegosa. Un viatge als Estats Units dels anys 30 per conèixer de primera a aquest episodi de la seva història. Però

també una oportunitat per descobrir casos actuals de persones —refugiats climàtics— que es veuen obligades a emigrar perquè el seu entorn s'ha tornat inhabitable. Quan la visiteu, no us oblideu de signar al singular llibre de visites, un arbre plantat al bell mig del vestíbul.

MUSEU VIDA RURAL
L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Museu de la Vida Rural

Ctra. de Montblanc,35
43440 L'Espluga de Francolí
Tel. 977 870 576
info@museuvidarural.cat
www.museuvidarural.cat

The DUST BOWL

Quan la natura es rebel·la

~~Del 16 de febrer al 30 de juny de 2018~~

Museu de la Vida Rural
L'Espluga de Francolí

www.dustbowl.cat

PRORROGADA
Fins al 5 de gener de 2019